

PAC1 - Anàlisi de dades òmiques

Estel · la Micó Frau

2025-04-02

Contents

Resum	2
Objectius	2
Mètodes	2
Resultats	3
Dscàrrega d'un dataset de metabolòmica	3
Creació d'un objecte SummarizedExperiment	3
Anàlisi exploratòria de les dades	4
Creació del repositori GitHub	9
Discussió	10
Conclusió	10
Referències	11

Resum

Aquest treball té com a objectiu la manipulació i anàlisi de dades de metabolòmica mitjançant la classe “SummarizedExperiment” i altres eines en R. Per a això, s’ha utilitzat un conjunt de dades obtingut del repositori GitHub metaboData, que conté resultats de l’anàlisi metabolòmica de mostres intestinals abans i després d’un trasplantament en sis pacients (12 mostres totals). Inicialment, s’ha generat un objecte “SummarizedExperiment” estructurat amb les dades experimentals, informació de les mostres i metadades. Posteriorment, s’ha dut a terme una anàlisi exploratòria de les dades, incloent un Anàlisi de Components Principals (PCA) i un càlcul de fold-change per identificar diferències en els metabòlits entre les condicions pre- i postoperatori. Els resultats obtinguts han mostrat diferències en els perfils metabòlics dels dos grups, la qual cosa és coherent amb la hipòtesi inicial de l’estudi. Finalment, aquesta tasca s’ha dut a terme mitjançant l’ús de GitHub i el controlador de versions Git.

Objectius

1. Familiaritzar-nos amb la classe “SummarizedExperiment” generant un objecte d’aquesta classe a partir de dades reals d’un experiment de metabolòmica.
2. Aplicar diferents eines de R per tal d’analitzar aquestes dades i extreure’n informació rellevant. Aplicat, a les dades seleccionades, l’objectiu és estudiar si hi ha diferències en el perfil metabòlic abans i després d’una operació.
3. Millorar aptituds pel que fa a l’ús de Git i GitHub per a la gestió i la compartició de dades òmiques.

Mètodes

Al llarg de la realització de tota la prova s’ha utilitzat el programari RStudio/2024.12.0+467 amb R 4.4.2 i Git com a eina de control de versions. El codi complet amb menció als paquets utilitzats està disponible a l’script (Script-PAC1-MicoFrau). Aquest i els diferents fitxers associats a la resolució de la prova estaran disponible al repositori a partir del dia d’entrega de l’activitat: <https://github.com/esmifrau/Mico-Frau-Estella-PAC1/>

Les dades seleccionades han sigut 2023-UGrX-4MetaboAnalystTutorial, accessibles des del repositori de GitHub esmentat en l’enunciat. Aquestes dades provenen d’un estudi publicat el 2009 on s’estudia si el microbioma intestinal humà canvia després d’un transplantament menut. S’hipotetitzava que el metabolisme d’aquestes dues comunitats (abans i després de l’operació) són diferents.

Les dades provenen de l’anàlisi metabolòmica de dues mostres intestinals (abans i després de la intervenció quirúrgica) de sis pacients (12 mostres totals). En aquest treball, es va utilitzar la tècnica d’espectrometria de masses acoblada a cromatografia de gasos (GC-TOF) amb els instruments Agilent 6890N, per a la cromatografia de gasos, i Leco Pegasus III GC TOF per a l’anàlisi espectromètrica. Les unitats utilitzades per a la mesura són l’altura dels pics de la intensitat espectral, les quals són comparables a la concentració dels metabòlits.

Al repositori disposem del fitxer original amb informació de metadades abans de la taula, aquest, ja ha estat modificat: s’han eliminat aquestes dades i dades del final i s’han recodificat les mostres i els factors. Per tant, el fitxer del qual es partirà en aquesta prova (format .csv) conté 143 files i 13 columnes. La primera fila correspon als grups (After o Before) i la resta són els resultats per als 142 metabòlits estudiats. La primera columna correspon a la nomenclatura dels metabòlits i la resta de columnes són les medicions per a les 12 mostres.

Resultats

Dscàrrega d'un dataset de metabolòmica

Tal i com s'ha esmentat en l'apartat anterior, per a aquest treball s'ha utilitzat el conjunt de dades del repositori GitHub metaboData, 2023-UGrX-4MetaboAnalystTutorial.

Creació d'un objecte SummarizedExperiment

En primer lloc, s'han carregat les dades des del nostre ordinador amb la funció `read.csv`. En aquest pas és important especificar que el separador de les diferents columnes és el tabulador, per tal d'evitar problemes de lectura. Al final obtenim un dataframe de les característiques comentades en l'apartat anterior.

```
data <- read.csv("ST000002_AN000002_clean.csv", sep="\t", stringsAsFactors=FALSE)
data <- as.data.frame(data)
```

Abans de començar amb la creació de l'objecte s'han realitzat algunes modificacions: s'ha afegit el nom dels metabòlits com a nom de les files (rownames) i s'ha eliminat la columna d'aquests.

SummarizedExperiment, igual que ExpressionSet, és una classe d'objectes d'R que permet desar de forma estructurada informació d'experiments, en general, d'expressió gènica i inclouen una matriu d'expressió, dades sobre les mostres i sobre els atributs(features).

Tot i les semblances en la funcionalitat i l'estructura, també presenten diferències.

ExpressionSet	SummarizedExperiment
Generalment utilitzat per a dades d'arrays	Generalment utilitzat per a dades de seqüenciació (RNA-Seq)
La matriu de dades es desa en exprs	La matriu de dades es desa en assays (com a counts)
La informació de les mostres es desa a pData (phenotypical data)	La informació de les mostres es desa a colData
La informació dels gens es desa a fData	La informació dels gens es desa a GRangesList o rowData
Contenen una matriu	Poden contindre més d'una matriu (de les mateixes dimensions)

Tenint açò en compte s'ha procedit a generar l'objecte amb la funció `SummarizedExperiment()` d'un paquet amb el mateix nom.

Dades experimentals: en primer lloc, s'ha eliminat la fila que conté informacions sobre el grup i s'ha convertit el data frame a matriu (s'han convertit també els valors a numèrics).

colData: en segon lloc, s'ha creat un DataFrame per a la informació de la mostra i s'ha inclòs com a informació l'ID i el factor que indica el grup al qual pertanyen (transplantation). També s'han afegit metadades addicionals (ID de l'estudi, origen de la mostra i tipus de mostra).

rowData: en tercer lloc, s'ha creat un DataFrame amb informació dels metabòlits estudiats. No utilitzem GRangesList perquè no es tracta de dades genòmiques.

Metadata: en quart lloc, s'han afegit informacions sobre el projecte i l'estudi (metodologia, instruments d'anàlisi). Açò s'ha afegit després de crear l'objecte.

Objecte SE: S'ha creat l'objecte amb la funció `SummarizedExperiment()` i amb el codi següent s'ha desat l'objecte com a fitxer .Rda (disponible al repositori).

```
save(se, file = "se-PAC1-MicoFrauEstella.Rda")
```

Aquest fitxer permet carregar de forma automàtica a R les dades de l'experiment.

Anàlisi exploratòria de les dades

Abans de començar amb l'anàlisi exploratòria, s'han fet alguns canvis amb les dades. Per tal de facilitar l'anàlisi s'ha transposat el dataframe de dades i s'ha configurat la variable Groups com a factor, així doncs, les mostres han passat a ser les files i els metabòlits i el factor grup, columnes.

Resum de les dades

Amb la funció `summary()` hem obtingut un resum de les dades:

Anàlisi de components principals (PCA)

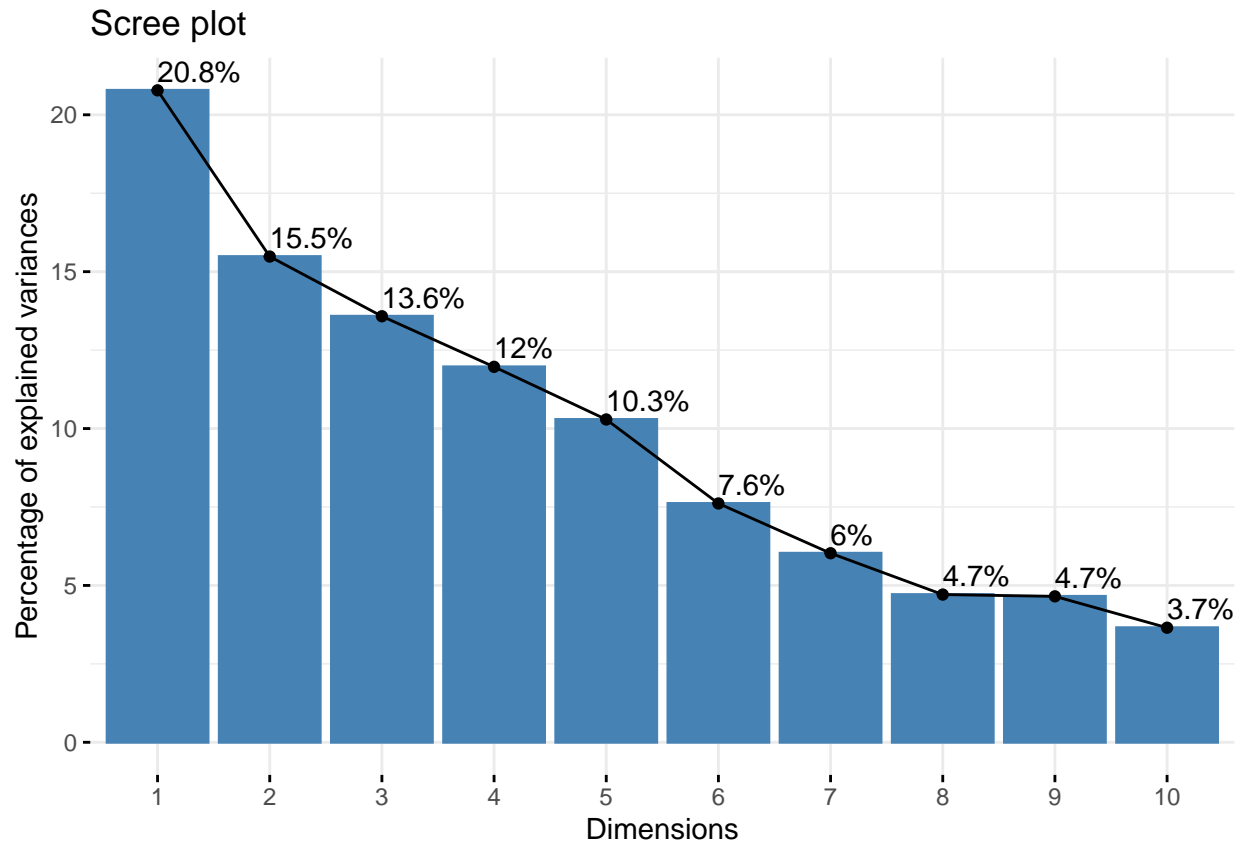
Per al PCA, hem utilitzat la funció `prcomp()`. En aquesta s'especifica que se centren i escalen les dades.

```
grp <- as.factor(data_t$Groups)
```

```
data_t.pca <- prcomp(data_t[,-1], center = TRUE, scale = TRUE)
```

Una vegada realitzat, hem representat diferents gràfics per tal d'entendre les dades. En primer lloc, amb la funció `fviz_eig()` s'ha representat el percentatge de variància explicat per a cada component a partir dels valors Eigen.

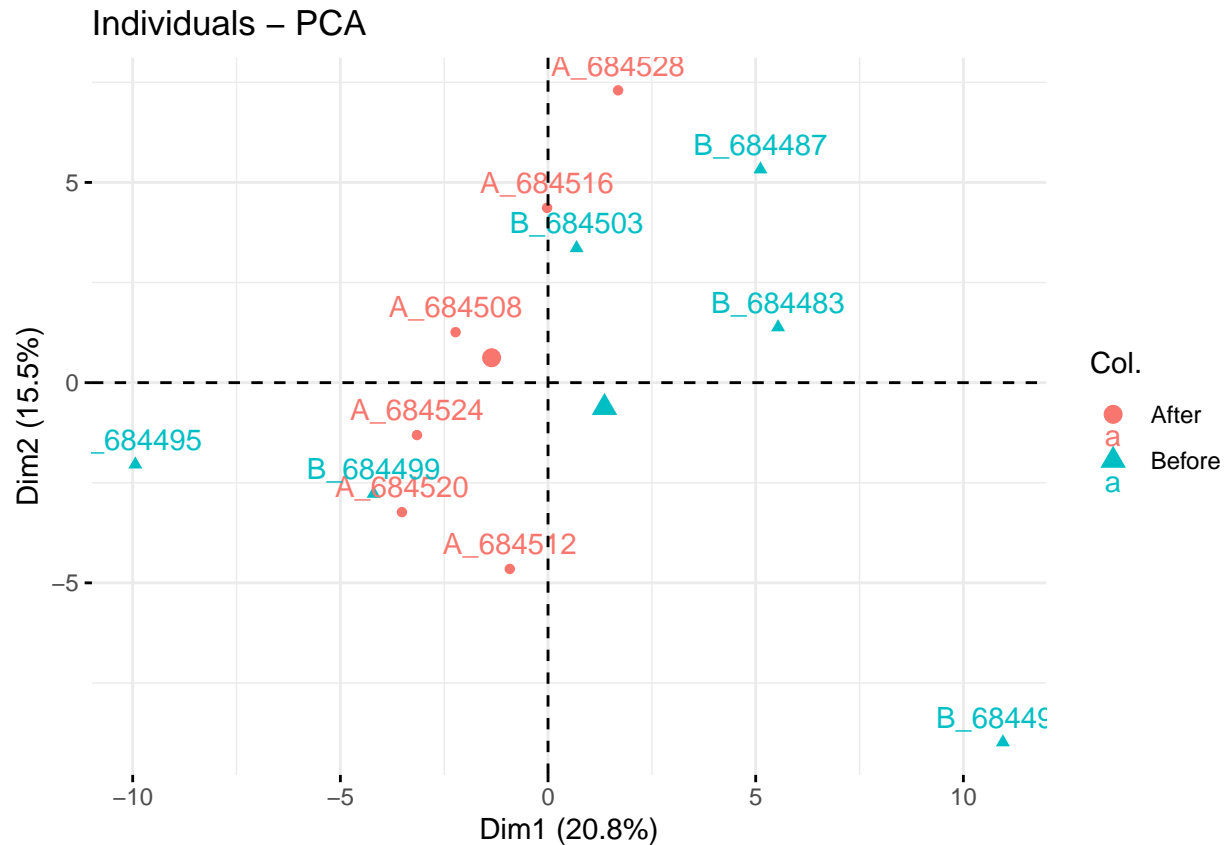
```
fviz_eig(data_t.pca, addlabels = TRUE)
```


En aquest observem que a partir del sisé component se supera el 80% de la variància.

Per al següent gràfic hem utilitzat la funció `fviz_pca_ind()`, la qual representa els resultats per a cada una de les mostres (coordenades, correlació, etc.). S'han utilitzat dos colors per diferenciar les mostres de A i de B.

```
fviz_pca_ind(data_t.pca, col.ind = grp, addEllipses = FALSE)
```

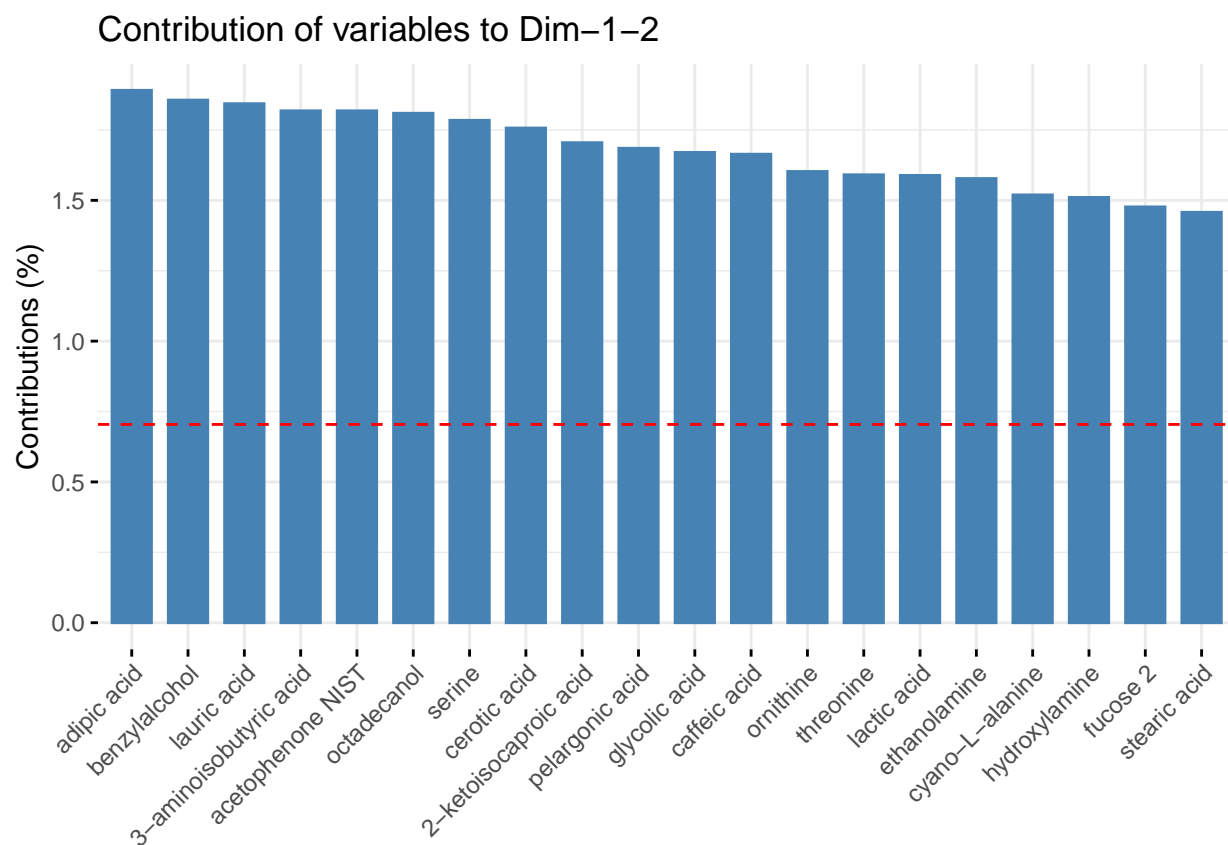

Observem que les dades corresponents al grup A (després de l'operació) estan agrupats i per tant es veu una diferència entre els dos grups.

També es poden representar les variables amb `fviz_pca_var`. Les variables positivament correlacionades apunten cap al mateix quadrant del gràfic i estan agrupades, les que no, apunten a quadrants oposats. `col.var = "contrib"` ens permet representar amb colors la contribució d'aquestes variables. Com major és aquest valor, més contribueix la variable al component. Això s'ha fet en el següent pas.

```
fviz_pca_var(data_t.pca, col.var = "contrib", gradient.cols = c("blue", "yellow", "red"))
```

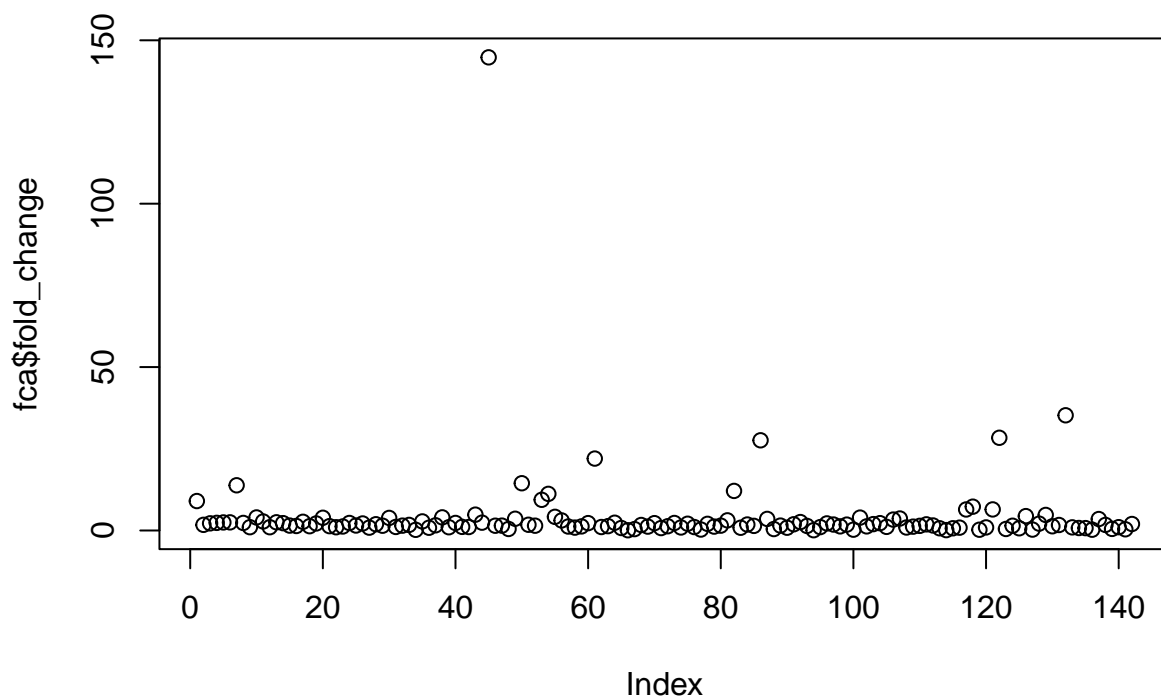

Anàlisi de fold-change (FCA)

Un altre enfocament a l'anàlisi de les dades és utilitzar el fold-change per mesurar el canvi de les mesures abans i després del transplantament. Per fer-ho s'ha calculat la mitjana dels grups After i Before i se n'ha calculat el quocient. La gràfica obtinguda mostra el valor de fold-change per a cada metabòlit.

Adicionalment, s'han extret els metabòlits amb un fold-change en intensitat major, tant positiu com negatiu.

```
fca_top <- arrange(fca, desc(fold_change))
head(fca_top, 5)
```

```
##                fold_change
## fructose          144.78488
## trehalose          35.24820
## sorbitol           28.36865
## levanbiose         27.59182
## glycerol-3-galactoside NIST  22.00275
```

```
tail(fca_top, 5)
```

```
##                fold_change
## ribose           0.22964798
## cholesterol      0.19744760
## phosphoric acid  0.10951327
## methanolphosphate 0.08377482
## guanine           0.07232225
```

Creació del repositori GitHub

Per tal de disponibilitzar els resultats d'aquesta prova s'ha creat un repositori ("Mico-Frau-Estella-PAC1") i per gestionar-lo i afegir els documents pertinents s'ha creat un projecte de R amb control de versions de

Git.

Discussió

D'una banda, pel que fa al primer apartat de la prova, s'ha mostrat que la generació d'objectes poden facilitar la lectura de dades d'experiments que generen grans quantitats d'informació, com són els assajos en ciència de dades òmiques. `SummarizedExperiment` és una bona eina per agrupar tota la informació d'un experiment, tot i que, sembla que està més desenvolupat per a l'anàlisi de dades d'expressió gènica (`ExpressionSet`) i dades de transcriptòmica (`SummarizedExperiment`). En aquest cas, per exemple, no s'ha pogut utilitzar la funció de `GRanges`, ja que fa referència a les regions cromosòmiques.

D'altra banda, la segona part de la prova ha permès aplicar diferents funcionalitats en R per entendre les dades que s'estan tractant. L'anàlisi de components principals ens ha permès discernir un patró d'agrupació per als diferents grups, la qual cosa pot ser indicatiu de la diferència en el metabolisme de la microbiota en les dues condicions, tal i com s'hipotetitzava per a aquest treball. A més, amb l'anàlisi de fold-change, s'han identificat alguns dels metabòlits que tenen una diferència d'intensitat major entre ambdós grups. Abans de l'operació, hi ha una major presència de metabòlits lligats al metabolisme dels sucres, la levandria i el glicerol-3-galactòsid, tot i que no tenen un rol clar i la fructosa, relacionada també amb el cicle de Krebs (una ruta clau). En canvi, després de l'operació, s'han detectat compostos aromàtics (com el naftalé), esterols (colesterol), uracil (cicle de la urea). Tot i que no es coneix el rol exacte d'aquests metabòlits en les lesions, sí que s'observa un canvi en el perfil metabolòmic general.

A l'article del qual s'han obtingut les dades, s'han realitzat altres estudis de qPCR i seqüenciació d'ADN r 16S, i la valoració de les dades conjuntament porta el grup de recerca a hipotetitzar un canvi en la comunitat microbiana de l'intestí, d'una comunitat anaeròbia facultativa abans de l'operació (per això s'han detectat alguns metabòlits importants per al cicle de Krebs) a una comunitat amb més microorganismes estrictament anaeròbics.

També és interessant comentar que, aquestes dades han estat utilitzades per fer un tutorial de la utilització de la plataforma `MetaboAnalyst`, la qual permet des d'una mateixa pàgina realitzar múltiples anàlisis exploratòries i estadístiques. Açò, per a dades que no són molt pesades, resulta d'especial interès, ja que no requereix carregar múltiples paquets de R i fer diferents passos per representar gràfiques o obtenir resultats de proves analítiques. Tot i així, R continua sent una millor opció per treballar amb dades pesades, ja que té més poder computacional.

Per últim, s'ha demostrat que Git i GitHub són eines molt interessants per compartir informació amb la comunitat científica en l'àmbit de la bioinformàtica. A més a més, la possibilitat de penjar els fitxers amb els quals s'està treballant directament des de R o RStudio, facilita aquesta tasca.

Conclusió

En conclusió, amb aquesta activitat s'ha evidenciat la utilitat de la classe "`SummarizedExperiment`" en la gestió de dades de metabolòmica de manera estructurada. A més, s'han aplicat tècniques d'anàlisi exploratòria de dades, com la PCA i el fold-change, les quals ajuden a l'obtenció d'informació a partir de dades de mesura com les d'espectrometria de masses. L'exemple triat ha permès aplicar a un context real aquestes ferramentes i obtenir conclusions sobre el tema d'estudi, ja que s'han detectat diferències en el metabolisme de la microbiota abans i després de la intervenció, tal i com, també s'havia detectat (amb mètodes més exhaustius i rigorosos) en l'article original. També s'ha millorat la comprensió del funcionament dels repositoris GitHub.

Referències

Micó-Frau, E. (2025). Mico-Frau-Estella-PAC1 [RStudio]. GitHub. <https://github.com/esmifrau/Mico-Frau-Estella-PAC1/>

Hartman, A. L., Lough, D. M., Barupal, D. K., Fiehn, O., Fishbein, T., Zasloff, M., & Eisen, J. A. (2009). Human gut microbiome adopts an alternative state following small bowel transplantation. *Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America*, 106(40), 17187–17192. <https://doi.org/10.1073/pnas.0904847106>